

PRATARMĖ

Šiame leidinyje aprašyti 1911 metais Lietuvoje ėjusių 32 laikraščių ir žurnalų straipsniai ir kitos publikacijos. Sprendžiant jų atrankos ir grupavimo klausimus vadovautasi bendromis šios serijos leidinių sudarymo metodikos nuostatomis.

Išsamiausiai atspindėta medžiaga, reikšminga Lietuvos politinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo, jos santykių su kitomis šalimis istorijai, taip pat lietuvių autorių publikacijos. Į leidinį nepateko menkaverčiai straipsneliai ir korespondencijos, skelbimai, pranešimai apie atšauktus renginius, neautorinių knygų ištraukos ir pan. Taip pat nebibliografuojama neautorinė informacija apie tarptautinio ir atskirų šalių gyvenimo įvykius.

Periodinių leidinių publikacijos aprašytos pagal „ISBD taikymo sudėtinių dalių aprašui nurodymus“ (Vilnius, 1997). Keliuose periodiniuose leidiniuose paskelbti straipsniai aprašyti drauge, šaltiniai nurodyti chronologiškai. Diskusiniai straipsniai sutelkti vienoje vietoje prie diskusiją sukėlusio straipsnio aprašo. Vartojamas jungtinis bibliografinis aprašas. Jame nurodytos pirmoji ir paskutinioji publikacijos datos ir numeriai. Klaidų atitaisymai nurodyti atitinkamos publikacijos aprašo pastaboje.

Bibliografiniuose aprašuose vartojama dabartinė rašyba ir skyryba. Kitataučių autorių pavardės rašomos originalo kalba arba transliteruojamos. Slapyvardžiais pasirašiusieji autoriai nustatyti pagal leidinį „Lietuviškieji slapyvardžiai“ (Vilnius, 1995–1999), bibliotekos slapyvardžių kartoteką, bibliografinius, žinytinius ir kitus šaltinius bei išanalizavus bibliografuojamus periodinius leidinius.

Bibliografiniai įrašai suskirstyti į tris dalis: straipsniai, recenzijos ir anotacijos, iliustracijos. Pirmoje dalyje vartojama Universalioji dešimtainė klasifikacija, kuri papildyta laikmečio įvykius atspindinčiomis rubrikomis. Sakiniuose skyriuose pirmiausiai nurodyti bendro pobūdžio straipsniai, po to – medžiaga apie Lietuvą, Mažąją Lietuvą, Rusijos imperiją ir kitas šalis. Poskyriuose įrašai išdėstyti autorių pavardžių arba straipsnių antraščių abėcėlės tvarka. Susikauptus didesniai kiekiui įrašų apie vietas, taikytas grupavimas pagal vietovių abėcėlę. Grupavimo trūkumams sušvelninti vartojamos nuorodos į tapačios tematikos, bet skirtingose vietose esančius poskyrius bei konkrečius bibliografinius įrašus. Recenzijos ir anotacijos sugrupuotos taip pat sistemiškai, o poskyrių viduje – pagal recenzuojamų leidinių autorių pavardžių arba antraščių abėcėlę. Recenzuoti spaudiniai neperžiūrėti de visu, todėl jų apraše kartais trūksta kai kurių elementų (dažniausiai – išleidimo duomenų). Trečioje dalyje aprašytos ir sistemiškai sugrupuotos iliustracijos.

Leidinyje pateiktos trys pagalbinės rodyklės: asmenvardžių, kolektyvų ir vietovardžių. Asmenvardžių rodyklėje po autoriaus pavardės lenktiniuose skliaustuose nurodomos kitos jos formos, o po įrašų numerių išvardijami slapyvardžiai. Vartojamos nuorodos iš vienos pavardės formos į kitą ir iš slapyvardžių į tikrąją pavardę. Siekiant palengvinti naudojimąsi rodykle, nuorodos išryškintos skirtingu šriftu. Nuorodose iš slapyvardžių nurodyti įrašų numeriai, kuriuose jie yra. Kolektyvų ir vietovardžių rodyklės parengtos pagal nusistovėjusią metodiką.

Pastabas ir pasiūlymus prašome siųsti šiuo adresu: Kauno apskrities viešoji biblioteka, Nacionalinės bibliografijos grupė, Radastų 2, LT-3000 Kaunas, Lietuva; el. paštas: irena@kvb.lt. Telefono nr. (8–37) 324449.